

23. Perjantaina 7 päivänä maaliskuuta 1997

kello 13

Päiväjärjestys

Mietintöjen pöydällepano

Ilmoituksia		6) Kertomus hallituksen toimenpiteistä vuonna 1995	529
Vaaleja		Kertomus 5/1996 vp Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 20/1996 vp	
1) Valiokuntien täydennysvaalit	526	7) Hallituksen esitys laeiksi alkoholilain 3 ja 60 §:n ja vuoden 1968 alkoholilain 93 §:n sekä alkoholi- ja alkoholijuomaveroista annetun lain 3 §:n muuttamisesta ...	„
Ainoa käsittely		2) Hallitusmuodon 36 c §:ssä tarkoitetut valtioneuvoston jäsenten sidonnaisuudet	„
Valtioneuvoston kirjelmä 1/1997 vp		Hallituksen esitys 3/1997 vp Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 2/1997 vp	
Kolmas käsittely		8) Hallituksen esitys laiksi eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä kunnallistettaessa Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan eräitä palvelutoimintoja	„
3) Hallituksen esitys laiksi vuokratulojen lainaehtojen muuttamisesta annetun lain muuttamisesta	„	Hallituksen esitys 250/1996 vp Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 3/1997 vp	
Hallituksen esitys 4/1997 vp Ympäristövaliokunnan mietintö 1/1997 vp			
4) Hallituksen esitys laiksi öljysuojarahastosta annetun lain muuttamisesta	527	Puhetta johtaa puhemies Uosukainen.	
Hallituksen esitys 265/1996 vp Ympäristövaliokunnan mietintö 2/1997 vp			
Lähetekeskustelu			
5) Lakialoite laiksi leimaverolain 7 luvun kumoamisesta	„	Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi toinen varapuhemies Törnqvist sekä edustajat Alaranta, Alho, Anttila U., Aura, Dromberg, Enestam, Huttu-Juntunen, Huuhtanen, Jansson, Kallio, Kalliomäki, Kallis, Kanerva I., Karjalainen, Karpio, Kemppainen, Knaapi, Kokkonen, Korkeaaja, Korteniemi, Koski M., Koski V., Kuisma, Laakso, Laaksonen, Laitinen, Lehtosaari, Luhtanen, Lämsä, Löy, Markkula-Kivisilta, Mähönen, Mönkäre, Norrback,	
Lakialoite 13/1997 vp (Markku Pohjola /sd)			

Ojala R., Pohjola T., Polvi, Puisto, Pykäläinen, Ranta-Muotio, Saarinen, Savela, Suhola, Takkula, Tulonen, Vihriälä, Virtanen, Vuorensola ja Väistö.

Ilmoitusasiat:

Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päivästä virkatehtävien vuoksi edustajat Alho, Enestam, Korteniemi, Kuisma ja Takkula sekä yksityisasioiden vuoksi edustajat Alaranta, Suhola ja Virtanen.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Valiokuntien täydennysvaalit

Puhemies: Päiväjärjestyksen 1) asiana on valiokuntien täydennysvaalit.

Kun suuren valiokunnan ja lakivaliokunnan täydennysvaaleja varten vaalisäännön 7 ja 19 §:n mukaisesti jätetyissä ehdokaslistoissa, jotka puhemies on tänään tarkastanut ja hyväksynyt, on valiokuntien jäseniksi ja varajäseneksi ehdotettu valittavaksi yhtä monta kuin vaaleissa on valittavia, totean vaalisäännön 10 §:n nojalla, että vaalit ovat yksimielisiä ja että valituiksi ovat tulleet ehdokaslistojen mukaisesti:

suuren valiokunnan jäseneksi ed. Nikula ja varajäseneksi ed. Brax sekä
lakivaliokunnan jäseneksi ed. Hassi.

Asia on loppuun käsitelty.

2) Hallitusmuodon 36 c §:ssä tarkoitetut valtioneuvoston jäsenten sidonnaisuudet

Ainoa käsittely
Valtioneuvoston kirjelmä 1/1997 vp

Puhemies: Esitellään päiväjärjestyksen 2) asia, hallitusmuodon 36 c §:ssä tarkoitetut valtioneuvoston jäsenten selvitykset sidonnaisuuksista.

Käsittelyn pohjana on 6 päivänä maaliskuuta 1997 päivätty valtioneuvoston kirjelmä ja siihen liittyvät ilmoitukset muutoksista kirjelmässä mainittujen valtioneuvoston jäsenten selvityksiin sidonnaisuuksista. Nämä selvitykset on esitel-

ty eduskunnalle aiemmin. Kirjelmä perustuu valtioväijärjestyksen 38 b §:ään, jonka mukaan eduskunta ei tee päätöstä kirjelmän johdosta.

Keskustelu:

Ed. Tiusanen: Arvoisa puhemies! Valtioneuvoston taholta on toistuvasti todettu etenkin pääministerin ja valtiovarainministerin suulla, että olemme pahimman laman ohittaneet ja että maan talous on ikään kuin noussut. Tietysti on aika paljon sellaisia ihmisiä maassa, jotka ovat tästä eri mieltä, ne, joiden elämä ei ole helpottunut viime aikoina.

Kun katsotaan näitä asiakirjoja, voidaan tällä osalla ymmärtää tämä ministereiden positiivinen asenne, koska lainakanta on heiltä vahvasti nyt vähentynyt ja he ovat pystyneet maksamaan lainoja pois.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

3) Hallituksen esitys laiksi vuokratulolainojen laina-ehtojen muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 4/1997 vp
Ympäristövaliokunnan mietintö 1/1997 vp

Puhemies: Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelu:

Ed. Tiusanen: Arvoisa puhemies! Ympäristövaliokunnan mietinnössä todetaan varsin selvästi edelleenkin se ongelma, että arava-lainojen korko on nyt huomattavasti korkeampi kuin millä vapailta rahamarkkinoilta on saatavissa rahaa. Tähän nimenomaan liittyy se ongelma edelleenkin, niin kuin mietinnössä todetaan, että Asuntorahaston varainhankinta uhkaa heikentyä. Näin ollen haluaisin vielä kolmannessa käsittelyssä viitata myös toiseen käsittelyyn ja siinä esitettyihin puhevuoroihin, joita muun muassa ed. Kautto käytti tässä asiassa.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

4) Hallituksen esitys laiksi öljysuojarahastosta annetun lain muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 265/1996 vp
Ympäristövaliokunnan mietintö 2/1997 vp

P u h e m i e s : Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelu:

Ed. T i u s a n e n : Arvoisa puhemies! Haluaisin tässä kohdassa vielä ympäristövaliokunnan puolesta ikään kuin jatkovalmisteluja varten painottaa sitä asiaa, joka tuli toisessa käsittelyssä muun muassa ed. Kauton puheenvuorossa esille. Eli kun nyt olemme hoitaneet öljyvahinkoja ja niiden rahoitusta, millä tavalla öljyvahinkoja voidaan rahoittaa ongelmatilanteissa, niin edelleen on, arvoisa puhemies, hoitamatta se, millä tavalla muut eli varsinaiset kemikaalivahingot voidaan rahoittaa. Tähän asiaan todellakin toisessa käsittelyssä hyvin tärkeällä tavalla kiinnitettiin huomiota.

Viittaan maa-aineslaissa tällä hetkellä olevaan epätäydellisyyteen. Saastuneita maa-aineksia käsittelevä lainsäädäntö ei sellaisenaan vielä pysty hallitsemaan korvauskäytäntöä, kun on kysymys kemikaalivahingoista. Tämä liittyy myös erääseen yksityiskohtaan, nimittäin Kymijoen pohjasedimentteihin, Kotkan sataman alueen sedimentteihin, jotka ovat tunnetusti furaanien ja dioksiinien saastuttamia. Tämän tyypisissä asioissa meillä ei vielä lainsäädäntö ole päässyt kyllin pitkälle.

Ed. L a h t e l a : Arvoisa rouva puhemies! Kysymys on sinällään tärkeästä asiasta. En itse mietintöön enemmän puutu, mutta tämä ongelma on sen tyyppinen öljyvahinkojen osalta, että enemmän pitäisi myös siihen kiinnittää huomiota, että vahinkojen aiheuttajat joutuisivat korvaamaan nämä vahingot eli ei pelkästään tällä tavoin yhteisistä varoista korvattaisi.

Pohjois-Karjalassa oli yksi huono tapaus. Siinä kyläkauppias laski bensaa maahan, ja vaikka se todettiin törkeäksi tuottamukselliseksi teoksi, jäi asianomaiselle kaupungille maksettavaksi

miljoona siitä vahingosta. Se tuntui aika hassulta, että lainsäädännöllisesti ei voitu lähteä perimään sitä, kun kaupunki ei ollut kärsijäosapuoli, mutta se joutui rakentamaan vesijohtoverkoston sille asuma-alueelle sen takia, että kyläkauppias aiheutti tämän vahingon. Sen takia lainsäädäntö pitäisi saada aukottomaksi. Koun tavoitetaan aiheuttaja, silloin se pitää saada myös maksaan, jos tällä ihmisellä on kaiken lisäksi vielä maksukykyäkin siihen hommaan.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

5) Lakialoite laiksi leimaverolain 7 luvun kumoamisesta

Lähetekeskustelu
Lakialoite 13/1997 vp (Markku Pohjola /sd)

P u h e m i e s : Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. M. P o h j o l a : Arvoisa puhemies! Esitän leimaverolain 7 luvun kumoamista. Kyseisessä laissahan peritään nykyisin 1,5 prosentin leimavero markkaluotoista.

Laki on jääne menneestä yhteiskunnasta. Se on kirjoitettu toisenlaista, suljettua yhteiskuntaa varten. Minusta lain perusajatus on jo väärä, jos ajattelemme nykyistä yhteiskuntaa. Laki nimittäin rankaisee niitä, jotka tahtovat ottaa lainaa investointeihin tai vaikkapa asunnon ostoon. Niinpä yksityinen kansalainen, joka ottaa esimerkiksi 200 000 markan luoton asunnon ostamista varten, joutuu maksamaan leimaveroa valtiolle 3 000 markkaa. Tämähän on nurinkurista. Valtion tulisi menetellä aivan päinvastoin ja kannustaa tällaista toimintaa. Investoinnit lisäävät työpaikkoja parhaalla mahdollisella tavalla.

Laki on myös epätasa-arvoinen. Millä tavalla? Se on sen vuoksi epätasa-arvoinen, että ulkomailta otetusta luotosta ei mene leimaveroa. Niinpä ulkomaiset pankit pystyvät kiertämään laillisesti leimaveron siten, että koko luotto tulee pankin pääkonttorin kautta esimerkiksi suoma-

laiselle yritykselle. On selvää, että suomalaiset yritykset ja suurlainanottajat käyttävät ulkomaisia pankkeja. Täten ne pääsevät eriarvoiseen asemaan verrattuina tavallisiin pieniin lainanottajiin, tavallisiin kansalaisiin.

Sellainen laki, joka on laillisesti kierrettävissä, tulisi mielestäni kumota. Se on huonoa lainasäädäntöä. Jos tilanne on näin muuttunut, laki olisi ehdottomasti kumottava. Voidaan todeta, että laki asettaa suomalaiset pankit huonompaan kilpailuasemaan kuin ulkomaiset pankit, vaikka veron aina viime kädessä maksaa juuri lainanottaja. Vastaavanlaista lakia ei tunneta muualla Euroopan unionin maissa. Vain Tanska tekee poikkeuksen, mutta senkin prosentti on hyvin pieni. Sen perimä vero on 0,3 prosenttia.

Leimavero hidastaa luottojen menekkiä ja siten jarruttaa taloudellista toimeliaisuutta, työllisyyttä ja taloudellista elpymistä. Kun investoinnit lähtevät liikkeelle — toivottavasti ne lähtevät, nehän ovat olleet patoutuneina tässä maassa runsaat viisi vuotta — on aivan varmaa, että suomalaiset yritykset eivät tule maksamaan 1,5 prosentin leimaveroa luotoistaan vaan hakevat sitten luottonsa joko Tukholmasta, Kööpenhaminasta taikka jostakin muualta. Summa summarum: on aika kumota tämä vanhentunut laki.

Ed. V e h k a o j a : Arvoisa puhemies! Lakialoite on vähintäänkin mielenkiintoinen mutta herättää jossakin määrin myös ristiriitaisia tunteita, koska siinä kiinnitetään huomiota lainakustannusten osalta vain yhteen yksityiskohtaan. Kuvittelisin, että lainanottajan kannalta nähtynä olennaista on kuitenkin lainojen kokonaiskustannus. Nyt, kun meillä on hyvinkin kilpailukykyinen korkotaso, leimaveron osuudella ei välttämättä ole niin suurta roolia kuin lakialoitteessa tahdotaan näyttää. Voi olla, että aloite on tähdellisempi rahoittajan suunnalta katsottuna ja sillä tavalla voi olla hyvinkin aiheellista tutkia lakialoitteessa sanottu asia.

Sitä paitsi tietysti voidaan olla yksimielisiä siitä, että mitkä tahansa rahoituskustannusten vähentämiset voisivat antaa sitä hyvää puhtia investoinneille, jota tässä maassa tarvitaan. Mutta kysymys kaksi on sitten se, onko valtiolla varaa tässä muodossa tukea investointeja.

Ed. R e h n : Arvoisa puhemies! Tietämäni mukaan leimavero on ollut melkoinen este esimerkiksi asuntoluottojen hakemiselle. Mikäli on mahdollista rajata tätä, tällainenkin vaihtoehto

tulisi keskusteluissa ottaa huomioon, kun lakialoitteen asioita pohditaan.

Ed. S m e d s : Arvoisa puhemies! Ed. M. Pohjola on kiinnittänyt hyvin merkittävään ja ajankohtaiseenkin asiaan mielestäni huomiota. Itse olen kirjallisessa kysymyksessä ja toivomusaloitteessa myös samaan aihepiiriin puuttunut. Päinvastoin kuin ed. Vehkaoja pidän eurooppalaisesta käytännöstä poikkeavaa leimaveroa tavallisen kansalaisenkin näkökulmasta merkittävänä tekijänä. Se on yksi sellainen kustannus, jota muissa Euroopan unionin jäsenmaissa tavallisen kansalaisen maksettavaksi ei tule esimerkiksi, kun hän nostaa asuntolainaa.

Toki on niin, että aika heikko valtiontaloudellinen tilanne rajaa sitä, millä aikataululla tästä leimaverokäytännöstä voidaan poistua. Ehkä tässä voitaisiin menetellä niin kuin olen toivomusaloitteessa esittänyt: siirryttäisiin asteittain, portaittain leimaveroa pienentämällä eurooppalaiseen käytäntöön.

Ed. A i t t o n i e m i : Rouva puhemies! Leimaveroa ei muistaakseni kaiken tyypisistä lainoista peritä. Mutta mitä tulee itse asiaan, kun täällä on sanottu, että leimavero estää lainojen ottamista, niin kyllä minä vähän epäilen. Pysytään nyt asiassa! Tuskinpa leimavero estää lainojen ottamista, koska se on ainutkertainen, koskee vain yhden kerran tätä lainaa. Kyllä kai tärkeämpi asia on se, että valtiontalouden ja yleensä muiden asioiden johdosta meillä korkotaso on laskeutunut alemmaksi kuin koskaan aikaisemmin.

Minä uskon, että jos joku haluaa ostaa asunnon, hän ei leimaveron vuoksi jätä kyllä sitä ostamatta. Valtio tarvitsee varansa ja rahansa. Jos me joka paikasta populistisilla esityksillä pyrimme leikkaamaan valtiolle tulevia tuloja, niin kyllä siinä käy helposti niin, että valtion talous kääntyy toiseen suuntaan. Hetken kuluttua alkavat myös korot nousta ja silloin tällaiset leimaverot ovat siinä rinnalla pieniä.

No, tämä nyt oli ehkä vähän suurenneltua. Tuskin leimaveron perimättä jättämisen takia valtion talous lähtisi syöksyyn, mutta osana se on rikka rokassa myös tältä osin, enkä pidä kovin tarpeellisena koko leimaveron poistamista. Miksei, jos meillä on varaa, mutta eihän meillä ole. Valtio tarvitsee varansa ja sillä siisti. Mutta kaikkeahan sitä voi ehdottaa tietysti.

Ed. M. P o h j o l a : Arvoisa puhemies! Tämähän ei ole missään tapauksessa populistinen

ehdotus. Kuten totesin, missään muussa Euroopan maassa kuin Tanskassa ja Suomessa tätä ei ole ja Tanskassa se vero on 0,3 prosenttia. Me voimme mennä alemmaksi.

Tämä on sellainen laki, joka voidaan kiertää, niin kuin tässä tapauksessa voidaan tehdä. Ajattellaan nyt, että ed. Aittoniemi esimerkiksi olisi suurtehtaan omistaja ja haluaisi tehdä isoja investointeja, ja nämä investoinnit olisivat lainoitettavissa hakemalla rahat Tukholmasta ja välttämällä useitten kymmenien tuhansien leimaveromaksut, niin tottakai ne rahat otetaan silloin sieltä. Tämä vääristää sitten myös jo kilpailua. Siinä suomalaiset pankit ja yritykset ovat jo siten hiukan eriarvoisessa asemassa. Kyllä tämä on periaatteellisesti ja käytännössä hyvin merkittävä.

Tässä on vielä se, että valtion pitäisi kannustaa investointeja. Pitäisi kannustaa niitä ihmisiä, jotka ottavat lainaa, eikä rankaista tällä tavalla. Valtio kerätköön sen rahan jostain muualta, tämä tapa on nyt osoittautunut vanhanaikaiseksi ja vääräksi.

Ed. Lahtela: Arvoisa rouva puhemies! Ed. M. Pohjolan aloite on ihan hyvä asia. Kun tätä lukee ja miettii tämän syvällistä taustaa, niin jos meillä ei ole mahdollisuuksia puuttua lainanottoon ulkomailta siten, että se olisi yhtä kallista kuin kotimaisista laitoksista otettu ja kotimaisia rahoista johtuvat kustannukset, niin kyllä silloin on pakko jotain tehdä sillä tavalla, että ei tämmöistä kiertotietä ole olemassa, koska sehän vääristää koko rahaliikenteen siltä osin.

Toinen juttu tässä on 700 miljoonan menetys valtiontaloudesta, jos tämä laki tehtäisiin nopeasti. Sen kattaminen on tietysti aika iso ja työläs asia eli mistä se katetaan. Jostakin muualta on kerättävä tai jostakin sitten leikattava menoja. Ja kun tiedetään, missä tilanteessa ollaan, niin hyvin isoja leikkaushaluja ei ainakaan tunnu enää olevan eikä mahdollisuuksiakaan, jos aiotaan pitää hyvinvointiyhteiskunta vielä sillä nimikkeellä, että tämä on hyvinvointiyhteiskunta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

6) Kertomus hallituksen toimenpiteistä vuonna 1995

Kertomus 5/1996 vp

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 20/1996 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

7) Hallituksen esitys laeiksi alkoholilain 3 ja 60 §:n ja vuoden 1968 alkoholilain 93 §:n sekä alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys 3/1997 vp

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 2/1997 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

8) Hallituksen esitys laiksi eräistä henkilöstön asemaa koskevista järjestelyistä kunnallistettaessa Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan eräitä palvelutoimintoja

Hallituksen esitys 250/1996 vp

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 3/1997 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

P u h e m i e s : Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi tiistaina kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 13.20.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen

